

sundt og godt i gamle Dage, da de kommunale Budgetter var langt mindre, end de nu er. Ja, det kommer an paa, hvem man taler om. Jeg erkender, at der var Folk, som levede godt ogsaa i gamle Dage, bevares. Men den højtærede Minister ved meget godt Besked med, at for ikke mange Aar siden var Forholdet ogsaa det, at mange Mennesker i vort Land, baade i By- og Landkommuner, var saaledes stillet, at Nød og Sult sad til Højborgs indenfor Dørtærskelen. Jeg er sikker paa, at den højtærede Minister meget vel ved, at den Gang var der fattige Mennesker, gamle Mennesker, der havde mistet deres Arbejds-evne, som var prisgivet et Kommunalraads Skøn, og det var ikke alle Vegne, der da levedes godt, selv om de kommunale Budgetter blev holdt langt nede. Jeg har den Tro, at det vilde være uheldigt og skadeligt for Samfundsøkonomien, om man skulde vende tilbage til den Opfattelse, at man meget vel kan lægge Byrden over paa de svageste Skuldre, hvis blot andre derved fremdeles kan leve godt.

Jeg har ikke stort mere at tilføje. Jeg forstaaer, at som Landet ligger, har dette Forslag ikke mange Muligheder for at blive ophøjet til Løv. Dog har jeg været glad ved de Udtalelser, der er fremsat fra forskellig Side. De har været saa klare, og Linierne er trukket saa skarpt op, at ingen Vælger i Landet vil være i Tvivl om, hvorledes de forskellige Partier stiller sig, naar Talen er om at række Kommunerne en hjælpende Haand overfor Tidens store Vanskeligheder.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holdgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Holdgaard: Jeg vil gerne fremkomme med en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Holstein, som vilde give det Udseende af, at jeg var en Fjende af Godsejerne i Modsætning til Gaardejerne. Det er en Misforstaaelse at udlægge mine Udtalelser saaledes, fordi jeg fremdrog Eksempler paa Skatteydere, som ingen Kommuneskat svarede, medens de Gaardmænd, jeg omtalte, var Skatteydere, som svarede kommunal Skat. Deraf kan man ikke udlede, at jeg skulde være en Fjende af Godsejerne i den Forstand. Nej, jeg er i Grunden meget velvillig stemt overfor Godsejerne, særlig overfor de Godsejere, der er af den Kaliber, om jeg saa maa sige, som det ærede Medlem omtalte, der vedblivende

ingen Indkomst havde. Jeg er meget velvillig overfor dem, idet jeg gerne vil være med til at skaffe dem af med deres Jord til Udstykning og derved hjælpe dem, for det er jo urimeligt, at de skal sidde med Jorden, naar de ingen Indtægt har af den.

Til den højtærede Minister vil jeg sige, at jeg har ikke udtalt, at jeg var Fjende af de store Formuer, men jeg har givet Udtryk for, at jeg tror ikke, det er absolut nødvendigt og gavnligt, at man holder saa stærkt paa at bevare de store Millionformuer. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er gavnligere, om der er mange smaa Formuer, end at man faar Formuen samlet paa enkelte Hænder, hvad det tilsyneladende er den højtærede Ministers Hensigt at være med til at fremme.

Den højtærede Minister sagde saa, at jeg maatte jo forstaa og vidste meget vel, at disse Skatteydere, der ingen Kommuneskat svarede, var Folk, der havde svaret for meget i tidligere Aar, og de havde Lov at trække Skatten fra. Ja, det ved jeg meget vel, men Kommunerne kan ikke leve af, hvad Staten tager, og derfor mente jeg, at disse Tilstande kan man ikke opretholde. Man kan ikke have Folk ude i Kommunerne, som lever i Herlighed og Glæde, og som ikke svarer nogen Skat til Kommunerne, medens Folk, som maa slide og slæbe hver Dag, svarer Kommuneskatter. En saadan kommunal Beskatningslov kan man ikke i Længden opretholde, det kan man være forvisset om.

Til det ærede Medlem Hr. Fisker, som haabede paa, at jeg skulde komme til samme Opfattelse som han og hans Meningsfæller, vil jeg sige, at jeg kunde jo ogsaa haabe paa, at de kunde komme til Forstaaelse med mig om det Standpunkt, jeg har.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Maa jeg takke det ærede Medlem Hr. Holdgaard for hans venlige Følelser for Godsejerne og for den Maade, disse Følelser kommer til Udtryk paa her. Jeg vilde blot ønske, at Forstaaelsen for deres Kaar var lige saa stor som Venligheden, men Forstaaelsen skorter det i høj Grad paa. Jeg tror, at den eneste Mulighed for at raade Bod paa den manglende Forstaaelse er, at det ærede Medlem Hr.